

49 DNÍ PŘED

Když od nás táta odešel, byly mi dva roky. Nechtěl jsem ho pustit, věšel jsem se na něho a řval jsem jako tygr. Táta mě prý nemilosrdně nadzdvihl, až ze mě slítly punčocháče, a odhodil mě v ložnici na postel. Pak se vrátil do chodby, popadl kufr a práskl dveřmi. Tolik vyprávění babičky Olgy. Nemůže bývalého zetě ani cítit.

Já si nepamatuju nic.

Máma o tom, jak táta odešel, nikdy nemluví. Tvrdí, že některé věci děti vědět nemají. Pokud se k nějaké krizové situaci nachomýtnou, je dobře, že příroda dokáže milosrdně zařadit, aby na ni zapomněly. Máma se s babičkou kvůli tátovi nikdy nehádá.

„Važ si toho,“ nabádala mě babička. „Co se týká tvého otce, je tvoje matka odporně asertivní. Já bych ho během prvních vteřin rozhovoru zabila.“ Pak na mě pohlédla vyzývavě: „Nechápu, že moje dcera dokáže diskutovat s jakýmkoli kreténem.“

Babička by se ve firmě, kde pracuje máma, nemohla ani objevit. Každému říká, co si o něm myslí, a málokdy je to vhodné.

„To je tedy nápad, jít do divadla s takovým účesem!“ vykřikla například v Národním, kam mě vzala na představení Naši furianti a kde před námi seděla dáma s vysoko vyčesanými vlasy. „Člověk zaplatí za lístky majland a pak musí zírat do drdolu!“

Dlouho jsem si myslel, že asertivní znamená prolhaná, než jsem si na Googlu zjistil pravý význam toho slova. Máma prošla několika kurzy asertivity a hádat se s ní je velmi těžké. O tátovi mluví hezky. Jako o někom, kdo splnil svou povinnost tím, že mě přivedl na svět.

„Jestli chceš, aby ti někdo pravidelně platil alimony a vídal

The image shows the word "Google" in a stylized, hand-drawn font. The letters are black with some internal hatching or shading, particularly in the 'o's and 'l'. The font is casual and slightly irregular, resembling a sketch or a logo created with markers or a thick pen.

se s tvým dítětem bez zbytečných emocí, nesmíš mu nadávat,“ řekla mi na vysvětlenou máma.

„Tvůj táta je ignorant! Jako většina mužů,“ řekla mi babička, když jsem se ptal, jaký otec je.

„Nemluv s ním takhle!“ ozvala se máma.

„Jen ať to slyší. Když mu to neřekneš ty, musím to udělat já.“

Babička Olga si rozhořčeně upravila odbarvené rezavé vlasy. Je přesvědčená, že mužské plemeno by se mělo vyhubit. Je taky rozvedená a dlouho si nemohla zvyknout, že se děda Vlasta znovu oženil. Vzal si o pětadvacet let mladší kolegyni z práce a má s ní dvojčata.

Dědu Vlastu mám rád. Přichází za námi sice jenom jednou za rok před Vánocemi, ale podá mi obálku, v které je pečlivě sli-sovaných deset stokorun, tak jak je děda během roku naspořil. Když jsem pochopil, že ho těší bavit se o jeho klucích, vždycky se na ně ptám. Nikdy jsem je neviděl a doufám, že ani neuvidím. Děda hned sáhne do kapsy pro mobil a ukazuje mi desítky fotek.

„Tohle je Filípek, tohle je Martínek, tohle je Martínek, tohle je Filípek.“

Oba kluci jsou stejní, mají rovnátka a slabý zrak. Je možné, že doma je rozeznávají podle barvy obrouček brýlí. Děda s nimi vyvádí psí kusy, jezdí na saních, bere je na kánoi, dokonce s nimi spí pod stanem a vaří na ohni. Myslím, že na něho babička Olga pořád krutě žárlí. Jednou jsem se ho tajně zeptal, jaký je můj táta.

„Tvůj táta je fajn,“ vypadlo z dědy.

„A proč odešel?“

„Protože... protože má jiný názor na svět,“ řekl děda opatrně a ihned se vrátil k fotkám.

Chtěl jsem se ho ještě zeptat, proč s tátou zmizeli i jeho rodiče, protože babičku a dědu z tátovy strany jsem v životě neviděl. Ale děda byl mými otázkami vyvedený z míry, tak jsem ho nechal.

„Není ti to líto?“ zeptala se mě máma, když nám děda Vlasta ukazoval fotky z Českého lesa, které byly podle něho obzvlášť povedené. Filípek na stromě, Martínek pod stromem. Filípek na šutru, Martínek pod šutrem a tak dál. „Kdybys chtěl, děda by tě vzal s nimi.“

Mně to ale vůbec líto není a nikdy bych s desetiletými kluky, notabene s vlastními příbuznými, na žádný výlet nejel. Nedovedu si představit, že mi nějaký usmrkanci budou říkat „strejdo“. Je mi dobře doma, u počítače, v osmém patře našeho paneláku. Máme velký čtyřpokoják, nikdy jsem nepřemýšlel, jestli jsme chudí, nebo bohatí, ale když u mě byl na návštěvě spolužák Michal, dost zíral. „Co dělá tvoje máma?“ zeptal se tehdy. „Proč?“ – „Že máte takový luxusní byt.“ Rozhlídl jsem se po bytě. Normální pokoj. Starožitný nábytek po bůhvíkom a na stěnách obrazy. Zeptal jsem se mámy, jestli si myslí, že máme luxusní byt.

„Kdo se tě ptal?“

„Jeden kluk ze třídy.“

„Který?“

„Michal.“

„Michal Vrána?“

„Jo.“

Máma jako obvykle nic neřekla. Až později jsem se dozvěděl od holek ze třídy, že rodiče Michala se rvou jako koně a bydlí v nemožném rozflákaném činžáku v jakémsi podnájmu. Na třídní schůzku prý jednou přišla paní Vránová totálně namol. Až potom jsem si všiml, že Michal nosí třeba celý týden jednu mikinu s oškubanými rukávy, které cucá během vyučování. Michal je hrozný nerv.

Máma i babička Olga pořád nenápadně zjišťují, jestli se bez táty netrápím.

Netrápím, ale zajímalo by mě, proč odešel. Mámu miluju a nedovedu si představit, že bych ji opustil. Ale syn a manžel jsou asi něco jiného.

„Protože ho pálilo dobré bydlo!“ vysvětlila mi babička Olga, když mi bylo pět, a já tenkrát marně přemýšlel, co ho v našem bytě mohlo pálit.

Vysvětlení tohoto rčení se mi dostalo až ve škole. Je pravda, že v téhle větě jsem pak v diktátu nikdy chybu neudělal.

Na tátovu obranu musím říct, že mi nikdy nechyběl. Bylo mi úplně jedno, že zmizel. Nemám vůbec syndrom opuštěného dítěte, nejsem frustrovaný, jak veřejnost matou některá média a charitativní organizace. Když někoho nemáte a neznáte, nemůže vám chybět. V naší třídě je minimálně polovina dětí z rozvedených manželství a nikdo z toho nemá žádnou újmu. Ani Jandáková, která je ve střídavé péči a která prý kvůli tomu pravidelně omdlívá. Tenhle trik jí nikdo nevěří, ani chemikářka Fastová, ale když se Eva sveze na začátku hodiny pod lavici, podle současných zákonů ji Fastová prostě musí odvést do ředitelny. Eva pak přichází ke konci hodiny, tváří se důležitě, u nosu si tiskne kapesník. Eva má z chemie čtyřku, a kdyby tu a tam včas neomdlela, propadla by.

Nemám žádné sourozence, protože to táta s mámou nejspíš

nestihli, a máma si od rozvodu nikoho nepustí k tělu. Jsem rád, protože sousedka k nám občas vrazí malého Vojtu, který se na mě věší a nedá mi pokoj. Sousedka je taky rozvedená, každou chvíli mámě vzlyká v kuchyni do kafe a vykládá, jak je těžké dneska sehnat chlapa. Občas se nad tím zamyslím, ale když si jako chlap představím, že bych měl žít se ženou, z které pořád odpadávají umělé nehty, která se hlasitě hihňá a má nemožně uřvaného syna, chápu, že se jí muži vyhýbají.

Trochu se divím, že je sama moje máma, protože je pěkná hnědooká blondýna, chytrá, má dobrou práci a já se určitě nechovám jako rozmazlený fracek. Máma je na mě dost přísná a odmalička mě nutila sportovat. Možná má něco s Markem, to je kolega z práce, který s námi jezdí na kole. Je docela prima, vyhovuje mi, že se mě nikdy neptá na školu, ani na holky, ale zajímá ho, jenom kolik jsme o víkendu s mámou ujeli, a jestli trénujeme na domácím trenažéru, který od něho dostala máma k Vánocům. Nikdy u nás doma nebyl.

Zkrátka žijeme s mámou v docela dobré symbióze a nikdo nám nechybí.

Abych to uvedl na pravou míru, táta se během let objevil, přinesl mi k sedmým narozeninám stavebnici raketoplánu a strávil u nás celé odpoledne. Samozřejmě že jsem ho nepoznal, ani jsem nepocítil nic mimořádného, když mi máma řekla: „Mirku, tohle je tvůj táta.“

Ve dveřích stál vysoký hubený člověk s docela krátkými vlasy, tvářil se trochu vyplašeně a vůbec nevypadal jako gauner, jak ho babička Olga celou dobu líčila. Hned jsem pochopil, proč jsem tak nemožně hubený a všechno na mě visí. Zajímavé je, že mi nikdo do té doby neřekl, že jsem celý táta.

„Ahoj, Mirku,“ řekl.

„Ahoj,“ odpověděl jsem.

To jen ve filmech se dětem, které tátu vidí po mnoha letech, koulejí slzy, vrhají se mu do náruče a vše napravují během jediného odpoledne. Fakt je ten, že jsem byl rád, že si se mnou někdo

hraje. Máma si se mnou každý večer odjakživa povídala a četla mi, ale postrkovat autíčka a stavět lego ji nebavilo. Ocenil jsem, že je táta šikovný, protože bez něho bych raketoplán určitě sestavit nedokázal.

Celou dobu jsem mlčel, táta občas prohodil: „Podej mi tohle, tohle patří sem, ukaž mi ten návod.“

Máma nám přinesla do pokojíku občerstvení a dost se jí třásly ruce, protože vylila džus docela jinam než do skleničky.

„Promiň,“ vyhrkla, a táta na to nic neřekl, jako by si nevšiml, že mu polila košili.

Bylo mi s ním fajn. Dokonce jsem mu při odchodu chtěl dát pusu, ale on rozpačitě vycenil zuby a řekl: „No... jsi už přece velký kluk, ne?“

Musím přiznat, že ten večer jsem se kvůli tomu rozbřečel. Urazilo mě to. Pusu jsem v té době nedával jen tak někomu, jenom mámě. Pro tátu to měla být pocta. Máma z toho byla na-prosto vyřízená, protože si myslela, že brečím, že chci, aby se táta vrátil.

Chtěl jsem pak za tátou chodit domů, ale nešlo to.

„To nejde,“ říkal mi táta.

„Proč?“

„Bydlím daleko.“

„Jak daleko?“

„Hodně.“

„Můžeme jet autem.“

„Nemám přece auto.“

„Tak nás odveze máma?“

„Ne, to nejde.“

Postupem času jsem se přestal ptát, takže vyšlo to, co si táta přál. Nikdy jsem u něho nebyl. Babička to pochopitelně komentovala: „Já bych tě k němu stejně nikdy nepustila!“

Od té doby se táta objevuje sporadicky. Jednou za tři měsíce mi pípne esemeska, sejdem se někde v parku, táta se zeptá na školu a na kamarády, přidá nějaké peníze a přimlouvá se,

abych netrával tolik času u počítače. Jenže já mu těžko vysvětlím, že patnáctiletý lidi se už netoulají venku jako za jeho mládí, ale jsou přilepený k tabletům ve vlastní posteli.

„Virtuální svět není tak pestrý jako ten skutečný.“

Táta mi nikdy nemluví do života, známky ve škole ho nikdy nebraly, ale tablet mu pije krev. Dokonce jednou prohodil, že dát tablet dítěti je největší zvěrstvo lidstva.

„Horší než válka?“ zeptal jsem se.

„Lidi válčí z nudy,“ odpověděl mi záhadnou větou.

Vzhledem k tomu, že tablet má celá třída, bych řekl, že se táta plete.

„Chápeš, že virtuální svět ti ten skutečný nikdy nenahradí?“

„Já vím.“

„Myslím, že nevíš.“

„Tak nevím.“

Nehádat se jsem se naučil během soužití s mámou. Cítil jsem, že tím tátou pokaždé rozladím. Bylo mi to ale vždycky jedno.